

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2012/2013

**Vysokoškolská kvalifikační práce (ateliérová práce)
posudek oponenta**

Jméno a příjmení studenta: Ivana Bendová

Název práce: *Věci, co jsem neudělala*

Posudek:

Bakalářskou práci Ivany Bendové "Věci, co jsem neudělala" je možné sledovat několika možnými způsoby.

Lze posuzovat způsob, jak autorka zachází s neexistujícími virtuálními projekty, s jejich potencialitou a existencí série uměleckých děl pouze v naší představě. Též je možné hodnotit samotnou realizaci celkem početného množství nerealizovaných projektů prostřednictvím "fiktivního" nebo "parazitujícího" portfolio, formálně zpracovaného podle přísných interních pravidel FaVU. Konečně je možné sledovat samotné nerealizované projekty (a případně se ptát po důvodu jejich nerealizace), srovnávat je mezi sebou nebo v kontextu autorčiny předchozí tvorby.

Samotný princip zacházení s nerealizovanými uměleckými díly, tedy s více či méně rozpracovanými idejemi, plány nebo projekty, je mi subjektivně blízký. Je zřejmé, že dojem z nápadu, který je pouze popsán, případně ilustrován, je vždy svým účinkem velmi odlišný od finální realizované práce - odpadá zde mimo jiné aspekt fyzické realizace díla, spojený s řešením praktických, předem netušených problémů i aspekt prezentace/vystavení díla, spojený s obvyklou nemožností oddělit vystavené dílo od všech okolních kontextů a souvislostí. Výsledek je nahrazen pouhou představou idealizovaného nebo jinak subjektivizovaného díla v naší hlavě, se všemi výhodami a nevýhodami s tím spojenými. Díky textové prezentaci si také může autorka dopřát možnosti literárního zpracování samotných nápadů a obohatit jejich účinek dodáním různých podob narativity.

Je otázkou, zda dané projekty zároveň svou nerealizovaností neutrpí, to je ale nepoznatelné, dokud díla nejsou realizována; naopak díky prezentaci fáze konceptu si autorka může dovoluovat do projektu zahrnout i díla, která by byla jinak nerealizovatelná, příliš nákladná, nefunkční, apod.

V této souvislosti velmi pozitivně hodnotím "aristokratický" přístup k vlastní tvorbě - tím mám na mysli velkorysost při zacházení Bendové s vlastními nápady, ať už ve zmiňovaném portfolio, nebo autorčíným iniciováním jakéhosi prostoru pro veřejné sdílení nápadů a nerealizovaných projektů v rámci školy, kdy se otázka autorství stává ještě otevřenější a rozostřenější a zároveň potenciál nehmotnosti skic a konceptů je zde ještě více tematizován.

Do velké míry oceňuji lehce ironizující přístup k charakteristickému vzhledu normovaného portfolio a jeho využití pro definitivní podobu práce. Rozhodnutí je v určitém smyslu radikální, jeho nevýhodou je však nepřenosnost kontextu do galerijního prostředí. Autorka si je tohoto faktu vědoma a navrhuje pro mimoškolní kontext realizaci autorské knihy - v takové situaci se však domnívám, že by práce zdaleka nepůsobila takto odlehčeným a parodujícím i sebareparodujícím dojmem. Jako vydaná kniha/sešit by mohla působit problematičtěji také z toho důvodu, že otázka po důvodech nerealizovanosti projektů je příliš otevřená. Proto se domnívám, že by bylo dobré mimoškolní (např. galerijní) řešení prezentace projektů ještě zvážit: je možné, že paralelní a mimochodem představené řešení s volnou

výměnou nápadů se spolužáky je vlastně adekvátnější (a také univerzálnější) formou, než projekt, srozumitelný především v rámci interního "kocmanovského" kontextu.

Samotný výběr prací v "portfoliu" je dle autorčiny obhajoby dán důsledností a hranicí její paměti, záměrně tedy nevyřazovala projekty, které se jí zdály méně kvalitní. Přesto bych mnoho nápadů (alespoň v této prenatální podobě) považoval za výborné, ať už Frantovsko - Böhmovské způsoby zacházení s rozšiřováním hranic kresby, dále projekty, vycházející z komentáře pojmu umění, ale i mnoho dalších projektů, ponechaných na úrovni rychlého gesta. Divák u těchto projektů výrazně lituje, že nebyly realizovány a ptá se po důvodech jejich ponechání ve stavu konceptu.

Autorka v obhajobě neuvádí, zda je toto portfolio výslednou realizací a završením prací, nebo zda bude projekty ještě realizovat. Nevím, jaké je její finální rozhodnutí a obě varianty dávají určitý smysl.

Ponechání projektů takto ve fázi nápadů, spojených se striktním rozhodnutím nerealizovat je, by jistě bylo důsledné. Přesto se domnívám, že naplňování těchto děl v průběhu magisterského studia může na druhou stranu autorce umožnit zajímavou reflexi (a případné tématizování) vztahu mezi idealizovanými skicami a reálnou praxí, kdy se začne odhalovat (a často problematizovat) nekompromisní skutečnost.

Práci hodnotím známkou "A".

Matěj Smetana

Otázky autorovi práce:

Návrh hodnocení: A

Vypracoval: MgA Matěj Smetana, Ph.D

Datum: